

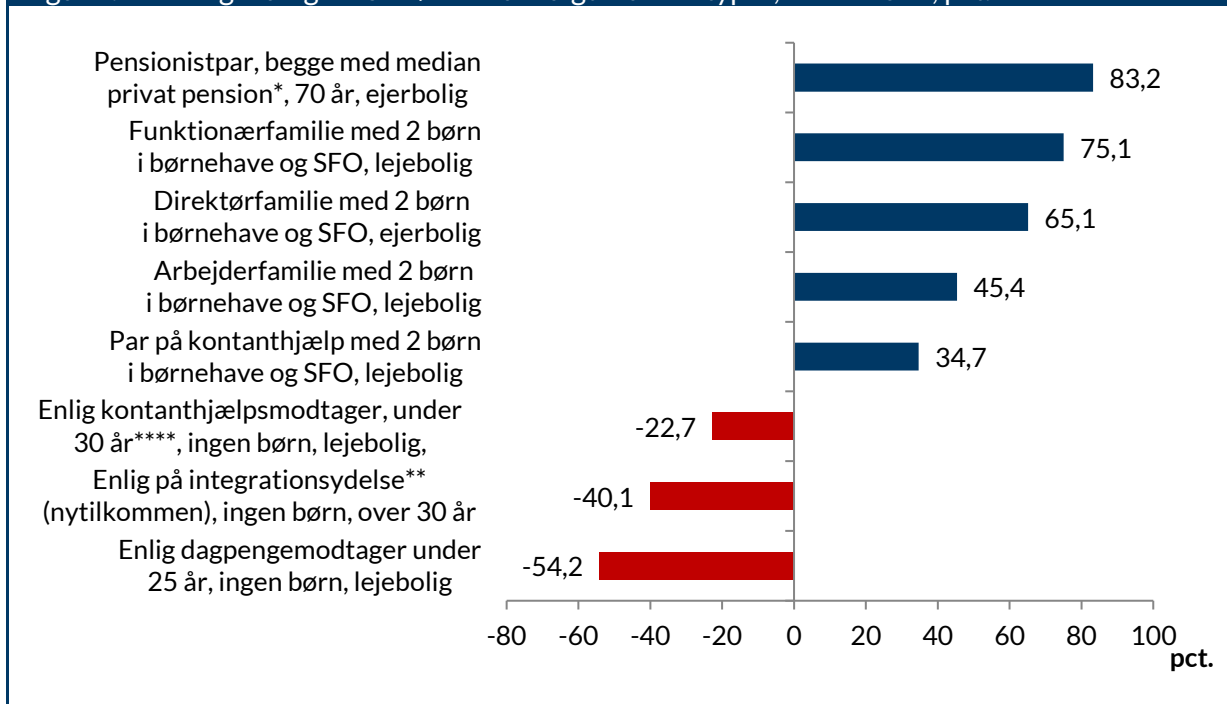
PENSIONISTER MED PRIVAT PENSION HAR HAFT STØRST FREMGANG I LEVESTANDARD SIDEN 1994

22-12-2021

AF CHEFØKONOM MADS LUNDBY HANSEN (21 23 79 52)
OG SPECIALKONSULENT THOMAS DUE BOSTRUP

- I denne analyse betragtes udviklingen i rådighedsbeløbet for forskellige familietyper siden 1994 korrigeret for prisudviklingen.
- Stort set alle grupper i det danske samfund har haft mærkbart stigende rådighedsbeløb i perioden 1994-2022.
- Størst fremgang har pensionistpar i ejerbolig med en typisk privat pensionsopsparing med et rådighedsbeløb, der i dag er ca. 83 pct. større end i 1994.
- Funktionærfamilien i lejebolig på 2. pladsen har haft en fremgang på 75 pct.
- Direktørfamilien i ejerbolig har i dag 65 pct. mere end i 1994.
- Arbejderfamilien med 2 børn i lejebolig har haft en fremgang på 45 pct.
- Kontanthjælpsfamilien med 2 børn i lejebolig har haft en fremgang på 35 pct.
- Kun 3 grupper har haft fald i levestandarden: Unge under 30 år på kontanthjælp er gået 23 pct. tilbage (pga. Mette Frederiksens kontanthjælpsreform fra 2013), dagpengemodtagere under 25 år er gået 54 pct. tilbage (pga. Nyrups ungeindsats). Enlige udlændinge på kontanthjælp/integrationsydelse er gået 40 pct. tilbage (pga. Løkkes integrationsydelse).
- I beregningerne er indkomsten opgjort inkl. børne- og boligtilskud, ligesom der er fratrukket skatter og husleje samt korrigeret for prisstigninger.

Figur 1. Ændring i rådighedsbeløb for udvalgte familietyper, 1994-2022, pct.

Med udgangspunkt i Finansministeriets familietypermodel har CEPOS beregnet udviklingen i rådighedsbeløbet for en lang række familietyper i perioden 1994-2022. Beregningen viser, at stort set alle grupper i det danske samfund har haft stigende rådighedsbeløb fra 1994 og frem til 2022.

I tabel 1 angives for en lang række familietyper udviklingen i rådighedsbeløbet i perioden 1994-2022. Rådighedsbeløbet udtrykker, hvor meget indkomst familien har til rådighed, efter at boligudgifterne er betalt. Det er beregnet som summen af al indkomst inkl. børne- og boligtilskud *fra* trukket skatter og husleje/ ydelse på realkreditlån for boligejere. Stigningen er korrigeret for udviklingen i forbrugerpriserne, så der er tale om reale stigninger.

Tabel 1. Rådighedsbeløb efter bolig- og daginstitutionsudgifter for udvalgte familietyper, 1994-2022 (2022-niveau)

	Rådighedsbeløb, kr.		%vis stigning 1994-2022
	1994	2022	
Par			
Pensionistpar, begge med median privat pension*, 70 år, ejerbolig	154.900	283.800	83,2
Funktionærfamilie med 2 børn i børnehave og SFO, lejebolig	322.900	565.200	75,1
Pensionistpar, begge med median privat pension*, 70 år, lejebolig	127.600	217.800	70,7
Direktørfamilie med 2 børn i børnehave og SFO, ejerbolig	480.900	794.100	65,1
Funktionærfamilie med 2 børn i børnehave og SFO, ejerbolig	345.700	551.800	59,6
Pensionistpar med en ATP, uden privat pension, lejebolig	126.200	193.500	53,2
Arbejderfamilie med 2 børn i børnehave og SFO, lejebolig	266.500	387.400	45,4
Par på kontanthjælp med 2 børn i børnehave og SFO, lejebolig	157.100	211.700	34,7
Arbejderfamilie med 2 børn i børnehave og SFO, ejerbolig	282.200	373.400	32,3
Arbejderpar, ingen børn, ejerbolig	291.600	378.500	29,8
Par på integrationsydelse** (nytilkomne) med 2 børn i børnehave og SFO, lejebolig	157.100	143.400	-8,7
Enlige			
Enlig pensionist med median privat pension*, 70 år, ejerbolig	93.400	159.200	70,5
Enlig direktør, ingen børn, ejerbolig	303.800	506.200	66,7
Enlig pensionist med median privat pension*, 70 år, lejebolig	79.900	128.000	60,3
Enlig funktionær, ingen børn, ejerbolig	168.600	260.200	54,3
Enlig pensionist med ATP, uden privat pension, lejebolig	80.400	120.500	49,8
Enlig arbejder uden børn, lejebolig	124.600	173.900	39,6
Enlig kontanthjælpsmodtager, ingen børn, over 30 år, lejebolig	53.500	72.400	35,3
Enlig udeboende studerende, lejebolig, med erhvervsarbejde***	55.100	70.300	27,6
Enlig arbejder, ingen børn, ejerbolig	131.500	162.000	23,2
Enlig dagpengemodtager, over 25 år, ingen børn, lejebolig	80.500	94.000	16,8
Enlig udeboende studerende, lejebolig (uden erhvervsarbejde)	27.900	28.900	3,8
Enlig kontanthjælpsmodtager, under 30 år****, ingen børn, lejebolig,	53.500	41.300	-22,7
Enlig på integrationsydelse** (nytilkommen), ingen børn, over 30 år	53.500	32.100	-40,1
Enlig dagpengemodtager under 25 år, ingen børn, lejebolig	91.000	41.700	-54,2

Anm.: *Ud fra Danmarks Statistiks personregistre har CEPOS beregnet medianen af private pensionsudbetalinger for 70-årige pensionister opdelt på boligform og samlivsstatus. **I 1994 fik indvandrere kontanthjælp i

*stedet for integrationsydelse. ***Studerende med erhvervsindkomst på ca. 69.000 kr. før skat i 2022-niveau.
 ****Rådighedsbeløbet for under 30-årige kontanthjælpsmodtagere i 1994 er for aldersgruppen 23-29 år.
 Kilde: CEPOS-beregninger på Finansministeriets familietypemodel og Danmarks Statistiks personregistre*

Det overordnede billede er, at stort set alle grupper i det danske samfund har haft stigende rådighedsbeløb fra 1994 og frem til 2022. Kun 3 grupper (unge kontanthjælps- og dagpengemodtagere samt udlændinge på integrationsydelse) er gået ned i levestandard. Dermed må man sige, at vi i Danmark har haft en inkluderende vækst det seneste kvarte århundrede.

Den generelle fremgang i rådighedsbeløbene skal ses i sammenhæng med, at produktiviteten (produktion pr. time) er steget, og derfor er lønningerne også steget. Generelt reguleres overførselsindkomsterne i takt med lønningerne i den private sektor. Derfor får overførselsmodtagere også gavn af øget produktivitet. Hertil kommer, at der har været diskretionære ændringer i overførselsindkomster. Fx er ældrechecken indført, hvilket har øget indkomsterne for folkepensionister uden privat pensionsopsparing. Desuden har der været ændringer i kontanthjælpen i såvel opadgående som nedadgående retning. Endelig har ændringer i skattesystemet også påvirket udviklingen.

Parfamilien med størst fremgang i levestandarden er et pensionistpar med privat pension i ejerbolig. Sådanne familier har i 2022 i gennemsnit et rådighedsbeløb, der er ca. 83 pct. større end en tilsvarende familie havde i 1994. Derefter kommer funktionærfamilien i lejebolig, som har haft en fremgang i rådighedsbeløbet på 75 pct. Arbejderfamilien med 2 børn i lejebolig har haft en fremgang på 45 pct., mens et pensionistpar med en ATP (men uden privat pensionsopsparing) i lejebolig har haft en fremgang på 53 pct.

Rådighedsbeløbet for en enlig arbejder i lejebolig er steget med knap 40 pct., mens selve lønfremgangen kun har været på 13 pct., fordi indbetalinger til arbejdsmarkedspensioner ikke indgår i lønbegrebet. Når rådighedsbeløbet alligevel er steget med 40 pct., skyldes det i høj grad, at skatten for en LO-arbejder er lettet betydeligt. Bl.a. fordi mellemskatten er fjernet, og beskæftigelsesfradraget er indført og øget. Fremgangen for arbejderfamilien holdes også nede af, at pensionsbidraget til arbejdsmarkedspensioner er sat markant op fra 1994 og frem til i dag.

De 3 grupper der er blevet fattigere siden 1994

Enlige ikke-forsørgere under 30 år på kontanthjælp har i 2022 et rådighedsbeløb, der er knap 23 pct. lavere end tilsvarende personer havde i 1994. At gruppen har oplevet et fald i rådighedsbeløb skyldes, at Thorning-regeringens kontanthjælpsreform i 2014 sænkede kontanthjælpen for unge under 30 år.

For unge under 25 år på dagpenge (i mere end 6 måneder) har der været en nedgang i rådighedsbeløbet på 54 pct. Dette fald skyldes Nyrups ungeindsats fra 1996, der bl.a. kan betyde halvering af dagpenge for unge under 25 år efter 6 måneders ledighed.

Løkkes kontanthjælpsloft reducerer kontanthjælpen for nogle personer. Omvendt har Mette Frederiksen delvist modgået denne reduktion gennem det midlertidige børnetilskud til forsørgere på kontanthjælp (og integrationsydelse). Samlet set har kontanthjælpsmodtagere fortsat en fremgang i rådighedsbeløbet siden 1994.

Nytilkomne udlændinge på kontanthjælp/integrationsydelse har haft et fald i rådighedsbeløbet. Det gælder såvel en familie som en enlig udlænding, som har fået rådighedsbeløbet reduceret med hhv. knap 9 og 40 pct. fra 1994 til 2022. Faldet skyldes, at udlændinge i 1994 fik almindelig kontanthjælp. I dag får nytilkomne udlændinge integrationsydelse, der som udgangspunkt svarer til SU (højere hvis man har børn) og dermed er noget lavere end den almindelige kontanthjælp.

Denne analyse er en del af "Projekt 3%." Projektet har til formål at identificere reformer, der kan hæve den økonomiske vækst i Danmark til 3 pct. årligt de næste ti år. Projektet er støttet af Kraks Fond og af Novo Nordisk Fonden. (NNF21SA0070933).